

אגרות הרי"ף

פרשת חיי שרה

ו' אגרות מרכיבו האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א ראב"ד מרוקו ובהם עצה לחיים, מעשי קדמונים, הדרכות ומנהגים, עצות מוסרים וניצוצי אורים, אור מישרים, ממצין תורה נובעים, ליישר הרכבות ולטהר המעשים • אגרות לשעה ולדורות שנכתבו בעבר בידי רבינו שליט"א • ערש"ק פרשת חיי שרה, מרחשוון תשפ"ב

אגרת א'

נסיונות

נסיונות קשים תדור לי שלא תנסה אותי בעוד נסיון עמד הקב"ה ונדר לאברהם אבינו שזהו הנסיון האחרון אשר יתנסה בו אברהם אבינו.

והנה, צריך להקשות, אחרי נסיון זה, מצאנו שאברהם אבינו התנסה בעוד

כמה נסיונות נסיון שאשתו שרה אמנו נפקדה לאחר העקדה נסיון שלא רצו לתת לו קבר לקבר את שרה רק אחרי ששלם ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר ועוד נסיונות רבים, אשר עבר אברהם אם כן, היכן הנדר שגדר הקב"ה לאברהם אבינו שזהו הנסיון האחרון?

אלא, אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, אשר כל יהודי צריך לשימו מול עיניו: ישנם נסיונות קיומיים ונסיונות יום יומים, כמה הבדלים יש בין נסיון קיומי לנסיון יום יומי?

נסיון קיומי הוא קשה ביותר, ובשעה שבא לאדם נסיון קיומי, הכל סגור לפניו, פונה לימין הכל סגור, פונה לשמאל הכל סגור, מכל צד הכל סגור.

וכך, מצאנו אצל אברהם אבינו והאלקים נסה את אברהם, אלוקים הוא שם של מדת הדין. ואם האדם נכשל בנסיון קיומי, יורדת מעלתו אשר נמצא בה ואם עובר את הנסיון הקיומי, יעלה מעלה מעלה, בכל מעלה אשר נמצא.

עשרה נסיונות קיומיים, חייב כל יהודי לעבר במשך חייו וזה אשר בקש אברהם אבינו

"למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך"

בפרשת השבוע מוצאים את אחד מהיסודות העמקים והחשובים של עם ישראל והוא עקדת יצחק.

הקב"ה מצוה את אברהם אבינו "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק, והעלהו שם לעולה" וזהו נסיון הקשה שבכולם, משום שיום לפני כן, הקב"ה אומר לאברהם "כי ביצחק יקרא לך זרע" ולמחרת אומר לו להעלות אותו לעולה. ועוד כאשר הקב"ה אמר "את בנך" התחזק בלבו של אברהם אבינו מדבר האהבה עצומה של אבא לבן "יחיד" התחזק בלבו של אברהם אבינו אהבה עצומה אשר יכולה להיות לבן יחיד, "אשר אהבת" באותו רגע הגיע אברהם, לסוג של

אהבה על בנו אהבה הגבוהה ביותר, אשר יכולה להיות לאדם על בנו בכל העולם ובכל הזמנים. והנה, עומד אברהם אבינו עם אהבה כל כך גדולה וחזקה כלפי בנו הקב"ה מצוהו להקריב אותו קרבן לפני ה'.

אברהם מקבל בכוחות נפש חזקים את נסיון העקדה ומובא בחז"ל שסים אברהם אבינו את נסיון העקדה והקב"ה אמר לו "אל תשלח ידך אל הנער ואל תעשה לו מאומה". עמד אברהם אבינו ובקש מהקב"ה: רבוננו של עולם, עברתי עשר

וההצלחה מאידה פנים לאדם יעמד ויודה ויתפלל לה, כפי שעשה אברהם אבינו.

יצחק תקן את תפלת מנחה לחיים בינוניים, אשר לפעמים נראית ההצלחה ולפעמים הקשי והמר וזוהי תפלת מנחה, אשר מתפללים באמצע היום, בין האור לחשך בדמדמים והיא לאנשים, אשר בינוניים הם.

תפלת ערבית, אשר תקן יעקב היא תפלת החשך, כשהאדם מרגיש שהכל צר ומר לו הכל חשוך לפניו גם אז יתחזק "ואמונתך בלילות" אמונה אף שהכל נראה לו כחשך ולילה.

נודה לה על כל אשר גמלנו ואף על הנסיונות הקיומיים אשר עברנו ובתקופה קשה, בכל יום צירנו בנפשנו את הנסיון הקיומי, אשר עבר דוד מלך ישראל חי וקים.

ומספר הנביא, לדוד היה בן בשם אבשלום אשר דוד קרבו, אהבו, האמין בן ונתן לו יותר מכל בניו. עברו ימים ובנו של דוד אבשלום התחיל לחפש את האינטרסים הפרטיים שלו, התחיל להסתובב בין כל חשובי עם ישראל לומר לכל אחד את אשר רוצה לשמע ובערמה היה מערער אחרי אביו, קרב אליו את כל חשובי חצר המלך. השלה והבטיח הבטחות לכל אשר רוצה לשמע, עד אשר ערער את מלכותו של דוד מלך ישראל ועד שהגיע למצב שקם על אביו על דוד המלך. לקח עמו אבשלום את דואג האדמי, אשר היה איש חזק ומסכן בעצותיו וחז"ל אמרו שעצותיו של דואג היו מסכנות ומאידך חכמות כמו ששאלו את נביא ה', ועוד עמו מראשי עם ישראל, כלם הלכו אחרי אבשלום.

והנה, באחד הימים הבין דוד שעומדים לשפך את דמו ולהרגו לקח דוד את מעט האנשים אשר נשארו עמו וברח מביתו אבל וחפוי ראש ואבשלום ודואג וכל רודפי דוד נכנסו לארמון המלך בזוז וחללו את כל הקדשים, ודוד עם מעט האנשים אשר עמו יצא מירושלים אבל יחף וחפוי ראש, על הצער שבנו אהובו קם לשפך את דמו ולהחריב את מלכות בית דוד. בעוד דוד בורח, עמד שמעי בן גרא והתחיל לקלל ולבזות את דוד המלך, צעק לעברו "רוצח", גנב, גזלן, קמו אנשי דוד ובראשם יואב בן צרויה, שר הצבא ובקשו לפגע בשמעי בן גרא, על אשר פגע במשיח ה' אמר דוד המלך אל תפגעו בו, הקב"ה שלח אותו לבזות אותי ואל תעשו לו מאומה.

מהקב"ה, תשבע לי שלא תנסה אותי יותר, איזה נסיון? נסיון קיומי, ואם אברהם היה מתנסה בעוד נסיונות, גם כל יהודי היה מצריך להתנסות בעוד נסיונות ולכן, אברהם חשש, לו ולזרעו ולכן, בשעת רחמים בקש מהקב"ה שבועה ונדר שזה יהיה הנסיון האחרון בנסיונות הקיומיים, אך צריך לדעת האדם שיש עוד נסיונות ולהם נקרא, נסיונות יום יומיים והם נסיונות, אשר עבר אברהם אבינו אחרי הנסיון העשירי של עקדת יצחק.

ולכן, כשמרגיש אדם שעומד בנסיון, שהכל סגור בפניו, יחזק את אמונתו בהקב"ה וירבה בתפלה "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'".

וידע האדם, שכל אדם פרטי עובר עשר נסיונות קיומיים, כל משפחה עוברת כעין עשרה נסיונות קיומיים, כל קהלה עוברת עשר נסיונות קיומיים וצריך להתחזק בתפלה לשבר את כל צרינו ואת כל הקמים עלינו לדעה.

והנה שלשת עמודי האמה, אברהם, יצחק ויעקב תקנו לנו את התפלות, אברהם אבינו תקן את תפלת שחרית, יצחק אבינו את תפלת מנחה, ויעקב את תפלת ערבית וכאשר נתבונן על חייו של אברהם נמצא שאברהם היו לו חיים נוחים וטובים וכך נאמר: "וה' ברך את אברהם בכל". היה לו בנים, בת, רכוש גדול וכל דבר טוב שיכול להיות לאדם.

יצחק אבינו, חייו היו חיים בינוניים, היה עור בעיניו, אשתו רבקה היתה עקרה הרבה שנים, רועי אבימלך רדפוהו ועוד דברים לא נוחים שעברו על חייו, אך מצד שני היתה לו אשה צדיקה וזמנים של אשר. בנים אשר קימו מצוות כבוד אב ואם, חייו היו מערבים.

אך אצל יעקב כל חייו היו חיים קשים מיום שנולד, עשו רדף אותו, היה צריך לברח מבית אביו; לבן רמה אותו, החליף את אשתו, החליף את משכרתו; עשו בא לקראתו למלחמה עם ארבע מאות ראשי גיסות של צבא, חללו את דינה, יוסף נמכר, נפטרה עליו רחל אמנו.

אם כן, שלושה אבות העולם, שלושה סוגים של חיים; אברהם, חיים טובים, יצחק חיים בינוניים, יעקב חיים קשים ועל פי סוג חייהם תקנו את התפלות אברהם תקן שחרית "טוב להדות לה' ולומר לשמך עליון להגיד בבקר חסדך" כמו אור בקר שהישועה

ועליו דורשת הגמרא "אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם" ובסוף נסיון קשה זה של דוד בנו אבשלום אשר בגד באביו ובמלכות בית דוד והפנה ערף למסרת ישראל ולבית אשר ממנו גדל, ראשו נתפס בעץ ואחד מחילי דוד ערף את ראשו ודוד שב לירושלים לכסא מלכותו.

כל אשר קורה לאדם יסתכל ויחפש בתורתנו הקדושה וימצא קשר לנפשו.

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו ה' הושיע המלך יעגנו ביום קראנו

אגרת ב'

והברילנו מן הטועים

הזמן, בדברי הגמרא, אשר מספרת על האמורא רב ביבי בר אביי, שמלאך המות היה מבקרו לעתים קרובות בביתו, ספר לו באחד הימים מלאך המות ששלח את שלוחו להרוג ולהביא לו את נשמתה של אשה בשם מרים שמלאכתה היתה קליעת שער נשים, אך השליח טעה והרג מרים אחרת שמלאכתה היתה לגדל תינוקות. משנוכח השליח בטעותו, הציג למלאך המות להחזיר לה את נשמתה, אך מלאך המות סרב ואמר לו; שמכונן שכבר הובאה לכאן תצטרף למגן הנשמות שעליו לאסוף, וכששאלו כיצד הרגה מאחר שלא הגיע עדין זמנה השיבו בדברי הפסוק: "יש נספה בלא משפט"

אם כן, מוצאים שישינם אנשים, אשר נלקחים מהעולם טרם זמנם. אך, אנשים כאלו שנקלקחים טרם זמנם כשרה אמנו, הקב"ה בודק את חייהם. אם רב החיים היו חיים של רצון טוב, מסירות, אהבת ה' ויראת שמים, נותן להם הקב"ה שכר כפי שחיו את רוב חייהם, הכל הולך אחר הרוב.

פרשה קדושה זו, פרשת חיי שרה יש בה הרבה מוסר ודרך חיים ללמד את היהודי. כשנתבונן באברהם אבינו, בשעה שרצה לקבר את שרה אמנו עומד אברהם אבינו בצער גדול, מתו מוטל לפניו ומבקש לקבר את מתו, עומדים מולו עפרון ובני עירו אנשי חת ומבקש אברהם בכל דרך שיתנו את אחזת הקבר, עפרון אומר לאברהם: אני אתן לך את אחזת הקבר ללא דמים, אך אברהם מתעקש ואומר; אני רוצה לשלם. ועפרון מתוכח עם אברהם

(אך הנביא מספר לפני מותו של דוד צנה את בנו שלמה "ואתך שמעי בן גרא מבחרים והוא קללני קללה נמרצת והורדת את שיבתו ביגון שאולה" ובסוף אחרי פטירת דוד הנביא מספר באריכות איך שלמה הוציא להריגה את שמעי בן גרא). ובעוד דוד עובר צער ובושה וחרפה, מתפלל דוד להקב"ה שלא ישמעו את עצתו של דואג, משום שעצותיו מסכנות והנה אבשלום, דואג וכל המורדים בית דוד ישבו לטכס עצה איך להרג את דוד המלך וכשלא קבלו את עצתו אמרו חז"ל עלה לגג הבגן קפץ והרג את עצמו.

הקב"ה רחום וחנון ומחפש להטיב עם בריותיו. ואף אמרו חז"ל: "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה". אפלו שעדין לא עשית מאומה, רק על המחשבה הטובה. הקב"ה, ברוב רחמיו, מחשב לאדם את מחשבתו כמעשה ממש

וכך מצאנו יסוד גדול, בפרשת חיי שרה. התורה מונה את חיי שרה וכופלת ואומרת; "שני חיי שרה" ודבר זה אינו מובן, הלא כל מילה בתורה יש לה משמעות גדולה, ומהו הכפל שני חיי שרה?

אלא, נבאר ונאמר: שרה אמנו מתה לפני זמנה, כפי שבארנו בכמה מקומות, שמעה על מעשה העקדה ופרחה נשמתה

אברהם אבינו חי אחרי שרה עוד ארבעים ושמונה שנים. והנה, חסרים לשרה כמה עשרות שנים, אשר היתה צריכה לחיות אותם, ומה עם אותם שנים שנחסרו ממנה, האם תקבל עליהם שכר או לא?

אלא, פה יבאר יסוד גדול כשם שמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, כך שני חיי שרה, שני סוגי חיים תקבל עליהם שכר. סוג ראשון של חיים שחיה בהם וקימה בהם תורה ומצוות חסדים ומעשים טובים. וסוג שני של שכר, על הזמן שמתה קדם זמנה ונחסר ממנה חיים, תקבל על זה שכר כמו שחיה ועבדה את ה' באמונה בתמימות ובישר. וזה "כלם שוים לטובה" החיים שחיה והזמן שנחסר ממנה, שוים לטובה בשכר שתזכה מהשמים

וזהו פרוש הפסוק "את מספר ימיה אמלא", גם אם מת האדם לפני זמנו, כמו שמצאנו שמתים לפני

ולכן, צריך האדם להזהר מסוג הרשעים, אשר נפשם משחתת ומקלקלת ומנסים להתקרב לתלמידי חכמים ולצדיקים וההרס, אשר עושים הרס גמור ומחלט והנזק הוא נזק לדורי דורות. כפי שמצאנו אצל אלישע הנביא, אלישע הנביא היה תלמידו של אליהו הנביא והיה אחד מן הנביאים הגדולים של עם ישראל ולאלישע הנביא, היה משרת בשם גיחזי, אשר רשעותו היתה ידועה בעולם כלו. ובימי אלישע היה שר צבא גדול אשר שמו היה נעמן, אשר בכל מלחמה שהיה יוצא, ידו היתה על העליונה והיה מנצח

באחד הימים חלה נעמן בצרעת קשה וכל הרופאים נסו לרפאותו ולא עלה בידם, עד שספרו ואמרו לו שיש נביא ה' צבקות, קדוש וטהור, אשר כל אשר יאמר ה' שומע לו. הלך נעמן שר הצבא אצל אלישע הנביא ושפך לפניו את צרת לבו על הצרעת הקשה אשר חלה בה, אמר לו אלישע; לך לידן ותטבל בו שבע פעמים ותתרפא מצרעתך, וכך עשה והתרפא. כשבא להודות לנביא, הנביא קבלו בכבוד גדול ושמחה מרבה וכשסים הלך לדרפו. בא לבית הנביא הגבאי גחזי הרשע, ושאל; מי היה פה, מדוע השלחנות ערוכים והבית מסדר, ענו ואמרו לו; נעמן שר הצבא הגדול. שאל; האם נתן ממון או מתנות, אמרו לו; לא. רץ מהר לנעמן ואמר לו; אני הגבאי של הנביא תן לי בבקשה חליפות לי לילדים שלי קצת כסף למשפחתי. נעמן נתן לו, אך מאותו היום נעמן התנתק מעם ישראל ונתק כל קשר עם העם היהודי.

ועל אותו גחזי הרשע מספר עוד ספורים רבים, אשר השתמש ברבו לרצונות עצמו, נשמות פגומות כאלו אחריתם עדי אובד, עושים את התורה קרדם לחפר בה ולוקחים את התורה כעוד מזדגה מן המדרגות לעלות לספק את צרכיהם ותועלת עצמם, אוי לאותם נשמות עשוקות

הקב"ה יצילנו מן הטועים ויצילנו מן הפגומים, אשר אין תקנה לנפשם.

בעז"ה נזכה לגאולה שלמה בקרוב

אומרים חז"ל: עפרון אמר יאמרו אנשי העיר שמכרתי לנשיא אלקים איש גדול בכסף את הקבר, ובפני כלם צעק ואמר; תקח את זה בחנם. אך דרך הרשעים, דרך שקר ומרמה, אחד בפה ואחד בלב, בפיו צעק ואמר קח זה בחנם ללא תשלום, בלבו זמם איך לגזל, לחמס את אברהם אבינו ברגעיו הקשים שמתו מוטל לפניו.

וכן אמרו חז"ל; הזהרו מן הצבועים העושים מעשה זמרי ומבקשים שכר פנחס. וזה דרכם של הצבועים, בפיו ידבר שלום ובלבבם מחלקת ושנאה ודרכים איך להזיק לכלל

ולכן מדורי דורות כל הצבועים תמיד השרו מחלקת, מדון ומרורים בכל מקום, מדוע? הם פחדו שמא שנים יתחברו ואיש לרעהו יאמר חזק וכך קלונם יצא. ולכן, כל פעם שהרשעים ראו תלמיד חכם, או איש ישר שמתקרב למקום קדוש, צר ומר ויגון להם.

כמו שמצאנו כאשר בני ישראל רצו לעבר בארץ מואב, לילך לארץ ישראל, שלח מלך מואב למשה ורבו; לא תעבר בארצי כי אם בחרב אקדמך.

וצריך להבין, בני ישראל היו עם עשיר עם ממון רב, והם רק מבקשים לעבר בארץ ובודאי יקנו בה מטוב הארץ, איזו מדינה או עם לא רוצה שיבואו לארצו תירים? עם שלם אשר אוכל רק מן ולובש סוג אחד של בגדים עומד לעבר בארץ, כמה יועיל לכלכלת המדינה. אך הם פחדו מעם ישראל פחד אחד, שמא בני הארץ יראו את המיחדות והטוב של עם ישראל, ילמדו ממעשיהם, ידבקו במדותיהם וירצו להתגיר וליילך עם עם ישראל.

ולכן, "לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיק". בלי סבה, הרשע שונא את הצדיק ולא יכול להיות בסביבתו ובקרבתו.

ומצאנו מעין זה ברבקה אמנו, אשר בארצה כלם היו פרוצים בעריות. והתורה מדגישה ואומרת; "והיא יפת תאר ולא ידעה איש". וצריך להבין מה מלמדת אותנו התורה. והיא יפת תאר ולא ידעה איש? אלא, אף על פי שהיתה יפת תאר בארץ של פרוצים, אך משום שהיתה צדקת שגאו אותה ואף לחטא, אפלו שהיתה יפת תאר לא רצו לחטא עמה, משום שהרשע שונא את הצדיק, לא משנה אם יש סבה

לחיות באשר

קשים ביותר להתרגל מהעולם, אשר היה בו, בבטן אמו, לעולם חדש והקשי והצער לתינוק, הם קשים עד שערי מות. וכן, הזמן השני הוא בזמן פרידת הנשמה מן הגוף כשעולה הנשמה לשמים, זהו זמן קשה, חמור וקשי גדול ביותר של שנוי וזהו יסוד גדול, כל שנוי קשה לאדם.

על פי דברים אלו נבאר ונאמר, הנה שרה אמנו, כל חייה בעולם הזה היו חיים קדושים, חיים של התעלות הנפש, חיים של דבקות בהקב"ה, שרה מגירת את הנשים, מול עיניה היה רק הקב"ה, ומטרתה להגדיל את שמו בעולם.

חייה בעולם הזה, היו מעין עולם הבא ולכן, כשנפטרה מהעולם והלכה מהעולם הזה, לעולם הבא, צערה לא היה צער גדול כי עולם הבא היה לה, גם בעולם הזה, חייה היו מעין עולם הבא ולכן, אברהם בכה את הבכי המחויב בתורה, אך בכי על נפשה ועל צערה לא היה צריך לבכות, לכן כ' קטנה, בכי קטן.

*

ידע יסוד גדול האדם, כמה שמתרחק מן התאוה, כך נפשו נשארת נפש נקיה וצרופה ושנויים, אף הקשים ביותר, אינם משפיעים עליו, אך אדם שחיו, חיים גשמיים, חיים של תאוות, חיים של רצונות, חיים של גשמיות, קשה עליו כל דבקות בהקב"ה, שבתות שהם ימים קדושים, מעין עולם הבא מדים עליו מצוות הם כעל עליו,

לוכל דבר קדוש, כנתק כבד על נפשו לכן, ככל שימית אדם את נפשו בגשמיות, יחיה את נפשו ברוחניות וראינו בעינינו אנשים אשר היו טובים, ופתאום התקלקלו ונהיו רעים מאוד.

ונשאל, מה קרה לאותם אנשים? אלא נפשם נדבקה בגשמיות, בתאוות, בהוללות וזה אשר הביא אותם לרע ולאבד את נפשם ולהתדרדר למקומות החמורים והקשים. והגיעו להשחית ולקלקל צלם אנוש.

לכן, נתחזק בנפשנו ונתפלל להקב"ה, שומרנו אלקים כבבת עין ותצילנו מן הטועים

ברכה והצלחה.

ויבא אברהם לבכות לשרה ולבכתה"

לבכותה כתוב בתורה ב-כ' קטנה ובעל הטורים כתב שלא בכה הרבה. והנה קשה, מדוע אברהם אבינו לא בוכה על אשתו הצדקת, שרה אמנו, בכי גדול, הרי אמרו חז"ל: מעלת ושבח הבוכה על תלמידי חכמים בשעת פטירתם ומדוע אברהם לא מקים מצוה זו על שרה אמנו, אשר שמה היה גם יסכה שסוכה ברוח הקדש וכל הדברים הגדולים והחשובים, אשר נאמרו על שרה.

אלא אפשר לפרש ולומר הגמרא במסכת ראש השנה ט"ז אומרת אמר רבי יצחק ארבע דברים מקרעין גזר דינו של אדם ואלו הם: צדקה, צעקה, שנוי השם ושנוי מעשה; צדקה, דכתיב (משלי י) "וצדקה תציל ממות", צעקה, דכתיב (תהלים ק"ז) "ויצעקו אל ה' בצר להם" שנוי השם דכתיב (בראשית י"ז) "ויאמר ה' אל אברהם, שדי אשתך אל תקרא את שמה שדי כי שרה שמה" שנוי מעשה דכתיב (יונה ג) "וירא אלקים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה" ויש אומרים אף שנוי מקום שנאמר (בראשית י"ב) "ויאמר ה' אל אברהם לך לך... ואעשרך לגוי גדול"

וצריך להבין, מדוע שנוי השם ושנוי המקום גורמים לקריעת גזר דינו של אדם, מילא צדקה, תשובה ותפלה, אף שנוי שם ושנוי מקום, מדוע?

ואפשר לבאר ולומר יסוד גדול בחיינו, כל שנוי, אשר עובר האדם בחייו השנוי גורם לאדם צער ועגמת נפש, אפלו שנוי לטובה גורם לאדם נפילה ברוחו ועצבות מרבה; נחשב בדעתנו, בזמן החלפת העונות ומזג האויר, האדם חווה עצבות ויאוש אף שאין על מה וכן, אדם שעובר דירה, ממקום למקום אף שדירתו החדשה טובה היא יותר ומשבחת הוא נופל לעצבות ולדכדוך נפש.

וכן, חתן וכלה. יש מצוות שבעה ימי ברכות לשמחם ואחד מן הטעמים, משום שזה דבר חדש, שאילו חיים חדשים בשבילם וחיים חדשים יש בהם דכדוך ועצבות ומשתדלים לשמחם, שמחה גדולה. והנה, שני הזמנים הקשים ביותר בחיי האדם הם בשעה שהתינוק נולד לעולם, התינוק עובר זמנים

אמת קנה

על רבי אלעזר בן דרדיא, אשר היה בעל חטא גדול ובשעה ששב בתשובה, יצאה נשמתו. יצאה בת קול מן השמים ואמרה: רבי אלעזר בן דרדיא מקבל לחיי עולם הבא.

והנה יש להבין, אדם שחטא כל כך, איך זוכה שבת קול תכריז עליו רבי הוא מקבל לחיי עולם הבא?

אלא, בשעה ששב בתשובה, הגיע למדרגה הגבוהה ביותר שנפשו יכולה להגיע ויותר מכך, לא יכול להיות יותר ולכן, יצאה נשמתו והשיג את מה שיכול להשיג.

כך אצל שרה אמנו, בשעה ששמעה על עקדת יצחק, שבנה יצחק אבינו, הגיע לדרגה הגבוהה ביותר של דבקות בה'. ולראיה, עד היום, בכל יום, מזכירים בתפלה את ענין עקדת יצחק, כאלו עפרו מנח על גבי המזבח, באותה שעה.

שרה אמנו, הגיעה לרום המעלה ולרום השגת נפשה והיתה חיבת להשיב את נפשה הקדושה לבורא עולם ולכן, אברהם אבינו, אשר היה איש אמת ודע את כל הדברים הללו, לא יכול היה לבכות בכי גדול, משום שבבכי גדול כזה יהיה מעין שקר ועצר לנפשה.

ידוע מעשה, על קבוצה של צדיקים, אשר עבדו על עצמם להיות אנשי אמת ולא להוציא אף דבר שקר מפייהם; באחד הימים, אחד מבני החבורה חלה והיה שוכב בבית חולים, גונח ונאנח מן הכאבים, נכנס אחד מבני החבורה ואמר לו: הנה אתה גונח מכאבים, אך דע לך אם אתה גונח, יותר ממה שכואב לך, נמצאת משקר, גם הכאב שכואב לך ואתה נאנח, תמדד אותו, שלא יהיה יותר על המדה.

כך, אברהם אבינו, גם הבכי אשר בכה, לא היה יותר ממה שהיה צריך לבכות ולכן, מובא כ' קטנה, שבכה מעט ולא בכה הרבה.

הקב"ה יזכה אותנו להיות אנשי אמת ולהוקיע מתוכנו את דוברי השקר, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם.

הרחק מדבר רע

מובא במדרש רבא, גמליו של אברהם אבינו היו נכרים בכל מקום, שהיו יוצאים זמומים עם רסן

ויבוא אברהם לספד לשרה ולבכחה

דרשו חכמים, לבכותה - כ' קטנה, וידועה הקשיה: מדוע כ' קטנה, מה שונה האות כ' מכל האותיות? מדוע צריכה להיות כתובה אות קטנה, הרי כל סימן ושנוי בתורה הקדושה, יש לו פרושים רבים! אלא, חז"ל דרשו ואמרו: שבפטירת שרה אמנו, אברהם אבינו בכה מעט ולא בכה הרבה על פטירתה. וצריך להקשות, מדוע בכה מעט, הרי בפטירת צדיק, צריך לבכות ולהצטער צער גדול ומדוע אברהם לא בוכה בכי גדול על פטירת אשתו הצדקת?

אלא, צריך לדעת יסוד גדול, כשאדם נפטר מן העולם, בגלל צער אשר קרה לו, הוא נקטף באמצע חייו, באמצע כל מפעליו ומעשיו, הצער הוא צער גדול ביותר, כשם שמצאנו שהאמורא שמואל נפטר, עשו חכמים אבל ולויה גדולה ביותר מדוע? כי נפטר מהעולם צעיר, בלי המשך, והכאב עליו היה כאב גדול, אך כאשר אדם נפטר מן העולם וזכה לראות את כל אשר היה יכול לראות, ובניו ממשיכים בדרך ה' וזוכה לדור ישרים, יברך! אין הבכי והצער עליו גדול כל כך.

והנה, שרה אמנו, הגיעה למדרגות גבוהות ביותר והשיגה השגות גדולות ביותר וכל פטירתה היתה, משום שלדרגה, אשר נפשה היתה יכולה להגיע, היא הגיעה ואין לה יותר לאן לעלות ברוחניות, כמו שמצאנו אצל משה רבנו, אשר בקש מהקב"ה: ואתחנן אל ה' בעת היא להכנס לארץ ישראל; הקב"ה אומר לו, די לך אל תוסף דבר אלי בדבר הזה, מדוע הקב"ה לא שומע את תפלתו ובקשתו של משה?

אלא, משה הגיע לדרגה הגבוהה ביותר, ויותר מהדרגה הזו אי אפשר להגיע ולכן, היה חיב להחזיר את נפשו לבורא עולם; כך מצאנו אצל רבי עקיבא שלפני פטירתו אמר, כל חיי חכיתי לרגע זה דרשו חז"ל: כל חייו חכה לרגע זה, למדרגה הגבוהה ביותר, להשלים את פוחו וכך, ידועה הגמרא במסכת עבודה זרה,

נאמר ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו ביזו

בפיהם, שלא יאכלו משדות זרים גזל,

וכך מובא: "ויבא האיש הביתה ויפתח את הגמלים" ומובא במדרש שהתיר זמומיהם ומובא במדרש שם רב הונא ורב ירמיה שאלו לרב חיאי בר רבה מצאנו ברבי פנחס בן יאיר שמכר את חמורו והחמור לא רצה לאכול רק מאכלים כשרים בהדור, אשר היו מהדרים בביתו של רבי פנחס בן יאיר. אם כן, קשה וכי חמורו של רבי פנחס בן יאיר היה במדרגה גבוהה מחמורו של אברהם אבינו.

ועוד מצאנו ברבי יוחנן בן תורתא שמכר שור לנכרי והתעקש השור ולא רצה לחדש ביום שבת, היה הנכרי מכה אותו ולא רצה והלך וספר למוכר ובא רבי יוחנן ולחש באזן השור, דע לך שאינך עוד ברשותי והיום אתה בידי הנכרי ועליך לעבד כל זמן שעולה בדעתו. מיד קם השור לעשות את מלאכתו. כיון שראה הנכרי כן, הלך והתגיר ומאז נקרא רבי יוחנן בן תורתא והנה מצאנו שור מקפיד ושומר שבת. אם כן, מה עם גמליו של אברהם אבינו, מדוע צריך לזמם את פיהם?

אלא, צריך לבאר ולומר אדם משריש את כוחו ואת מדותיו בחפציו וברכושו ובממונו. כמו שהגמרא אומרת על אותם אנשים צרי עין, שקומצים ידם בצדקה, אף אם שמים פרוגי לחם לעופות השמים, שירדו ויאכלו הלחם וכך יוכלו לתופסם הצפרים מרגישים ויודעים בפרוגי לחם של צרי העין והמתקמצים בצדקה ואינם באים לרשת שלהם!

וידוע אשר אמר אחד מגדולי החסידות שמצאנו צדיקים גדולים, אשר בניהם לא הלכו בדרך טובה ומדוע? משום שהצדיקים הקפידו בכל מעשיהם, אך בכסף אשר קבלו לא הקפידו הקפדה ראויה ולכן הכסף הזה השפיע לרעה על ילדיהם ופרקו עול, או התירו לעצמם דברים אשר הם אסורים וזהו כח הפועל בנפעל.

ועל פי זה יובן, אברהם אבינו שהיה עמוד החסד, ידע שגמליו הם רכושו וממונו ויקפידו להזהר מן הגזל, אך בשעה שנותן אותם בידי הרועי צאן ובידי עבדיו פחד שמא העבד מעלתו לא רמה וישפיע השפעה רעה ומן ההשפעה הזו הגמלים וצאנו יאכלו מן הגזל. לכן, אברהם אבינו הקפיד לזמם את גמליו ובמעשה זה עשה גדר וסיג להתרחק מן הכעור ומן הדומה לו

והנה יסוד זה צריך ללוות אותנו כל חיינו להזהר זהירות גדולה מדברים פגומים, משום שדברים פגומים משפיעים השפעה רעה ומקלקלים ומחריבים כל חלקה טובה

לכן, יקפיד האדם מי חבריו, אמר לי מי חברך ואומר לך מי אתה, איפה אוכל משום שהאכילה אף כשהיא כשרה, אך בביתו של רשע, משפיעה הרס וחרבן גדול ביותר. כן עשו בנות מדין אשר החטיאו את עם ישראל, הביאו את בני ישראל לבתיהן, הציעו להם אכל כשר לאכל וכאשר אכלו אכל כשר נפשם היתה משפעת מן בנות מדין וכך משכו אותם לעריות ולדברים הקשים ביותר.

וכך מספר על רשע גדול, שהיה מומר לדבר עברה, אשר היה נוהג כצדיק והיה מזמין אנשים לביתו לשבת וכשהיו אוכלים ושותים היה זומם הוא ואשתו את ממונם ולקח את פרנסתם להחטיאם בעריות וכשראה שזממו לא עולה, היה מכפישם והורס את חייהם, כמה חללים דרך שפלה ורעה זו גרמה בעולם

יתרחק מן החלי בכל כוחו, לא להדבק, כן נשמר נפשנו מן חולי הרוחני של אנשים פגומים שלא ידביקו את נפשנו בקלקולים ומפגעי הזמן

ויהי נעם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו

אגרתו

קדוש החמר

שהתורה מעידה עליו וה' ברוך את אברהם בכל זכה בזכות מעשר, אשר היה מקפיד לתן וצריך להקשות, איך אברהם אבינו נתן מעשר מכסף אשר השיג על ידי נסים? למשל מלחמת סדום, אשר היתה גם ממש והרי ממון שבא על ידי נסים, לא צריך במעשר כדמובא ב"רד"ק.

וה' ברוך את אברהם בכל

מובא במדרש תנחומא: בזכות שהפריש מעשר שנאמר ויתן לו מעשר מכל.

והנה מובא, שלכל העשר, אשר זכה אברהם אבינו,

הנה שבת קודש, הוא יום לעלות ולהתעלות ולהתקדש ולהגיע בו לדרגות גבוהות ביותר. וכשם שיש שני דרכים לעלות לבגן גבוה, דרך אחת היא, דרך המדרגות, אשר קשה היא לעלות לקומה גבוהה ודרך שניה, על ידי מעלית, אשר בנקל אפשר לעלות למקום גבוה כף ימות השבוע, אלו המדרגות ושבת כעין מעלית, לעלות ולהשיג השגות גבוהות ביותר וידוע, שכל ימות השבוע, מתברכים משבת קודש.

ישתדל האדם, בכל עת ובכל זמן, להוסיף מחל על הקדש והנה, בשבת קודש זו, שבת פרשת חיי שרה, נקבל על עצמנו, ברב עם הדרת מלך, לקבל שבת, כחצי שעה לפני זמנה ועל ידי זה, ישפע שפע רב בכל העולמות.

נשתדל להדליק שני נרות, אחד, לעלוי נשמת רבנו חיים פינטו זצוק"ל ואחד, לעלוי נשמת רבנו יעקב אבוחצירא זצוק"ל וכשם שגרה של שרה אמנו היה דולק, מערב שבת, לערב שבת כף הקב"ה יאיר גרנו ויגביה מזלנו.

וידוע, שכבוד תלמיד חכם וקדשת השבת, אחד הוא! מספר על רבנו הבעל שם טוב, שבאחד מימות השבת, בשעה שהלך לבית המדרש, ראה יהודי מחלל שבת, הצטער הבעל שם טוב, צער גדול, מדוע הגיע למצב שרואה חלול שבת ובתוך הרהורו וצערו הגדול וחשבון נפש גדול אשר ערך בנפשו, נזכר שבאותו שבוע שמע אדם, אשר מדבר לשון הרע, על תלמיד חכם אמר הבעל שם טוב, כבוד שבת וכבוד תלמיד חכם אחד הוא! שמעתי רע על תלמיד חכם, עברה גדרת עברה, ראיתי בעיני חלול שבת

לכן, כשרואים בעל מום, אשר מבזה את הקדושים וכופר בטובתו של חברו, ככופר בטובתו של מקום וכופר בתורה ובמשה עבדו ובנביאי האמת והצדק.

צריכים אנו להתחזק להכניע את הסטרא אחרא את הטמאה והערויות, על ידי התחזקות בקדשת השבת, ועל ידי התחזקות בקדשת השבת, נמתק את הדינים מעלינו ויתרבה אור קדשה בעולם והקב"ה, ידחיק הרע והחשך מן העולם.

נקבל על עצמנו לחזק שבת קודש, קבלה של חצי שעה ושני נרות לעלוי נשמת אבותינו והקב"ה יאיר גרנו ויגביה קרננו

"הללי נפשי את ה' הללויה-ה"

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול: ישנם שני סוגים של אנשים, יש אדם רגיל, אשר אצלו יש חלוק בין גס לבין טבע, גם זה דבר גדול וטבע זה דבר רגיל ויש סוג שני של אנשים, אשר מעלתם רמה ואצלם, גם וטבע זה דבר אחד, רואים את הנס והטבע באותו משקל ובאותה מדה.

כמו שמצינו בבתו של רבי חנינא בן דוסא, אשר בערב שבת, חזר רבי חנינא בן דוסא מבית המדרש ומצא את בתו בצער, שאלה: מדוע את בצער? ענתה ואמרה לו: במקום להדליק את נרות שבת בשמן, שמתי חמץ. אמר רבי חנינא ואמר "מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחמץ וידלק" מובא בחז"ל שהחמץ דלק עד מוצאי שבת.

והנה נקשה, מובא שכל "מי שנעשה לו גס מנקים לו מזכויותיו" - לא צריך להתפעל מנסים ואיך פה נעשה גם כל כך גדול שחמץ ידלק עד מוצאי שבת.

ועוד הגמרא מספרת, על אותו אדם שאשתו נפטרה והשאירה לו תינוק קטן ולא היה לו ממון במה להאכילו ונעשה לו גס ומהאצבע יצא חלב וכך, האכיל את ילדו, והגמרא מביאה מחלקת אחד דורש אותו לזכות ואחד דורש אותו לחובה.

אם כך, צריך להבין, אדם שנעשה לו נסים האם זה טוב וישמח בנסים, או שלא טוב?

ואפשר לפרש ולומר יסוד גדול, כאשר אדם במדרגה גבוהה ונעשה לו נסים גם וטבע היינו אך וכן, בתו של רבי חנינא בן דוסא, נסים זה היה דבר מצוי אצלה כטבע וכן, שרש המחלקת על אותו אדם, שיצא חלב מאצבעו מאן דאמר שדורש אותו לזכות, דורש אותו לצדיק שטבע וגם אחד הוא אצלו והמאן דאמר שדורש אותו לחובה סברתו, שאותו אדם לא בעל מעלה רמה הוא ולכן, דן אותו ודורש אותו לגנאי.

וכך, אצל אברהם אבינו, הנס והטבע אחד היו וכאשר אברהם, בנסים, נצח את המלכים ולקח ממון רב, אף על פי שמעל הטבע היו הדברים, אך אצל אברהם טבע וגם הינו אך ולכן ראה חובה בנפשו לתן מעשר.

צריך האדם, בכל כוחו, לעבד על עצמו להתעלות ולהתגבר מעל החמירות והגשמיות וככל שמתנתק מהחמור, נדבק ברוח וכל הראיה והתפיסה שלו כלפי העולם, משתנית לצד אחר ונהיית עולם אחר.